

Lipsiae

1593.

Bodinus, Elias Gabrielus : De acquirento rerum dominio

1596.

Schulzius, Jacobus : Praecipuae quaestiones de statutis
eorumque auctoritate, nec non de libellis articulationis

1597

Reinwaldus, Elias : De locatione et conductione

1598.

Romanus, Franciscus : De transactione causarum
testamentariarum, et alimentorum legitima

1599.

Becker, Cornelius : De juramentis

1600

Jungermannus, Casparus : Theses L. on testibus juris
et ibid. interpp. notat : juxta libri Inst. Imperial
I. materias collectae

1610.

Wirtheius, Michaelis : Disputatio ad l. quae dele.
gato 46 ff. de legat. I.

1612.

Prestorius, Christophorus: De republica et jure majestatis.

1615

1. Bluemelius, Jacobus: De tutelis.

2. Bluemelius, Jacobus: De donatione simplici. Disp. V

1616.

Hackelmann, Leopoldus: De substitutionibus.

1617.

1. Bluemelius, Jacobus: De jure dotium.

2. Hackelmann, Leopoldus: De substitutionibus. disp. II
fidei commissio et l. Trebellianum comprehendens

3. Hackelmann, Johann: De jurisdictione

4. Wernerus, Petrus: De commodato

1618

1. Bluemelius, Jacobus: De probationibus Disp. I

1618

2. Curtius, Johannes : de usufructu
3. Finckelthaus, Sigismundus : de iudicio feudali.
4. Finckelthaus, Sigismundus : Quaestiones controversae civiles et forenses ex jure arcti I & II. II & Sumpl.
5. Haeckelmannus, Leopoldus : de concursu actionum
6. Hartung, Valentinus : de pleuritide.
7. Lochmannus, Philippus : de stipulationibus, iis sine dividuo et individuo.
8. Prestissius, Christophorus : de jure mercaturae
- 8^a. Ungewieser, Erasmus : de fama.
9. Schmaecius, Wilhelmus : Quaestiones controversissimae in materia servitutum tam urbancum quam rusticarum praediorum

1619.

1. Curtius, Johannes : de transactionibus.
2. Finckelthaus, Sigismundus : Quaestiones juris diversae et controversae.

1619.

4. Krebs, Sebastianus : De advocatorum requisitis et
qualitatibus.

5. Schmucker, Joachimus : De jure minorum . . .

78.

1593

11

1

3.

De Adquirendo rerum
dominio:

DISPUTATIO III.

Quam
Adspirante gratia cœlesti:
Sub præsidio clarissimi viri, Domini

ELIÆ GVLIELMI
BODINI I. V. D.

Habebat
IOACHIMVS PETRI F. Hofmann
Lipsiæ Hermundurorum:
xvii. die ixbris.

ANNO SALVTIS
M. D. XCIII. V. CL.

Müfar, Ocello
DNO
M. Samuëli Rein-
harto.
Dno & Patrono
Suo Col.
Exhibet
Ioachim Petri F.
Hofmann

MAGNIFICO, GENE-
ROSO, ET NOBILI VIRO:
DN. JOACHIMO à BERGEN
IN HERRENDORFF ET CL^{av}
DENN: &c.

SS. Caf. Maiestatis Consiliario, &c.

NEC NON

FAMILIÆ, VIRTUTIS, ET ERVDI-
tionis splendore conspicuo:

DN. NICOLAO RHEDIGE-
RO IN STRISA, SCHEBITZ, ET
ZEDLITZ, &c.

*Viris vera animi nobilitate & adfectione in
litterarum cultores celeberrimis:*

*Benivolentiæ ipsorum augendæ,
Gratitudinis suæ declarandæ,
Et observantiæ testificandæ,
Gratiâ*

Exiles hæc ingenio sui primitias submisit
obfert ac nuncupat:

IOACHIMVS PETRI F. Hofmann.

Thesis I.

Dominium (quò ad vocabuli Etymologiam à domo deductum *a*) nihil aliud est, nisi ius de re aliqua corporali plenè ac liberè *b* disponendi, aut vindicandi, extrà quàm si quid lege vel conventionione prohibeatur, *c*.

a] arg. l. pronuntiatio 195. § familiae 2. ff. de u. s. arg. § sui autem. 2. Inst. de her qual. & diff.

b] Duar lib. 1. anniuers. disput. cap. 17.

c] VVes. in parat. ff. de acquir. rer. dom. n. 3. Myns. in rubr. Inst. de rer. diuis. n. 4. Schneidw. § singularum Inst. eod. n. 2.

II.

Huius partes duæ sunt: Proprietas, & Possessio: Illa in Iure, hæc in facto potissimum consistens. Quæ concreta dominium constituunt, separata nihil inter se habent commune.

l. ait prætor. 1 § 2. ff. Vti possid. l. naturaliter 12 § 1. l. permisceri 52 ff. de acquir. vel amit. poss. VVes. in parat. ff. h. t. n. 4.

III.

Species licet secundum communem Dd. opinionem duæ referantur: Aliud directum; Aliud utile, *a* Eadem tamen recentiorum quorundam rationibus & auctoritate freti meritò reijcimus, Et dominium in plenum ac absolutum, & minus plenum vel nudum; Hocq; vicissim in directum & utile: Siue etiam Naturale & Ciuile rectius diuidi statuimus *b*

a] arg. l. possessores 12 in fin. C. de fund. patrim. lib. xi. Kling. in rubr. Inst. de rer. diuis. n. 5. Myns. in rubr. Inst. eod. n. 16. Schneid. § singularum. Inst. eod. n. 4. Ferrar. in form. act. real. verb. Iure dominiij vel quasi n. 6. & 10. Corras. lib. miscell. 6. cap. 22. n. 2.

b] Althus. Iurisprud. Rom. lib. 1. cap. 5. Duar. lib. 1. Disput. anniuers. cap. 17. VVes. ff. de acquir. rer. dom. n. 4.

A 2

Sunt

IIII.

Sunt tamen & alia dominiorum species, quale est id, quod habet filius in bonis patris adhuc viventis, & Vxor in bonis mariti b & c. Quorum omnium enumerationi hic supersedendum censemus.

a] l. in suis 11 ff. de lib. & posth. § sui autem. 2. Inst. de her. qual. & differ.

b] l. in rebus 30. C. de iur. dot. l. si constante 19. C. de donat. ant. nupt. l. si Ego. 9. § ceterum. 3. l. quamuis 75 ff. de iur. dot.

V.

Causa efficientes & formales dominij acquirendi sunt Ius gentium & civile. Quarundam enim rerum dominia nanciscimur Iure gentium, quarundam Iure civili.

§ singulorum Inst. de rer. diuis. Et ibid. Mysf. n. 2. l. 1. ff. de acquir. rer. dom. VVes. in parat. ff. Eod. n. 5. Mysf. ad rubr. Inst. de rer. diuis. n. 14.

VI.

Iure gentium dominia rerum adquirimus nouem praecipue modis: Occupatione, Inuentione, Adiectione, Captiuitate, Specificatione, Mixtura, Iure soli, Iure possessionis, & Traditione.

VVes. in parat. ff. h. t. n. 8. & seq.

VII.

I. Occupatione non solum earum rerum, quae natura nullius in bonis sunt, a & in bonis alicuius tamen esse possunt, b sed & earum, quae pro derelictis habentur, c etiam immobilium, d dominium nanciscimur.

a] Genes. cap. 1. & 9. § fera 12. Inst. h. t. l. 1. § 1. & l. 3 ff. h. t.

b] Ferrar. in form. act. real. Verb. Iure dominij. n. 13.

c] § qua ratione pen. Inst. h. t. VVes. ibid. n. 2. l. 1. l. 2 & l. 5. § 1. ff. pro derel. l. fin. ff. de Euct. l. falsus 43. § quod si. 5. & § si iactū. 11 ff. de furt. l. 36. ff. de stipul. seru. l. quemadmodum 38. § Iulianus 1. ff. de noxal. act.

gl.

d] gl. § qua ratione in verb. desinit. Inst. h. t. gl. d. l. 1. super verb. desinit ff. pro derel.

VIII.

Illa autem sub se complectitur tria genera: Venationem, Piscationem, & Aucupium.

§ fera igitur, cum § seqq. & § flumina. 2. Inst. h. t. l. 1. § 1 ff. h. t. l. qui foueas. 28. ff. ad L. Aquil. Gail. lib. de pignorat. obser. 24. n 5.

IX.

Ac venari & aucupari Iure tam diuino, a quam humano cuius licet, in fundo tam suo, quam alieno, nisi tamen dominus eiusdem prauiderit & prohibuerit. b Piscari verò non, nisi in suo & publico flumine permissum est. c

a] Genes. cap 9 Psalm. 8 1. Timoth 4.

b] § fera. Inst. h. t. l. 3. § 1. & l. 5. § 3. ff. h. t. l. diuus. 16. ff. de seruit. præd. rust. l. qui foueas. 28. ff. ad L. Aquil. l. iniuriarum. 13. § fin. in fin. ff. de Iniur.

c] d. § flumina. 2. Inst. h. t. d. l. iniuriarum. 13. § fin. in fin. ff. de iniur. l. venditor. 13. ff. comm prædior. & c. l. 1. § 1. in fin. h. t.

X.

Domini autem animantium eiusmodi tam diu sumus, quandiu illa nostra custodia coercentur, & nostra esse desinunt, cum se in libertatem naturalem receperunt. Ita vt sit difficilis eorum persecutio.

d. § fera igitur, versic. quidquid. Inst. h. t. l. 3. § 2. l. 5. in pr. ff. h. t. l. 44. ff. Eod. l. 1. § 10. in fin. ff. si quadr. paup. fec. dic.

XI.

Animantium verò tria genera ponimus: 1. Alia quæ natura mansueta sunt, vt: gallinæ, anseres, &c. Quæ, quocunq; locorum peruenerint, licet etiam animum redeundi deseruerint, nihilo minus tamen in do-

A 3

minio

minio nostro permanent, *a* 2. Alia, quæ natura quidem fera, sed industria hominum cicurata sunt, adeo quæ nonnunquam abire ac redire solent. Ut: cerui, columbæ, &c. Quæ eatenus occupare licet, quatenus libertatem naturalem receperint, & consuetudinem vel animum reuertendi deposuerint. *b* 3. Alia denique prorsus fera, ut: Lupi, apri, &c. quæ occupantibus & includentibus conceduntur. *c*.

Aff. h. e.

a] § gallinarum Inst. h. t. l. naturalem 5. § gallinarum. 6. ff. h. t.
b] § pavonum Inst. h. t. l. 4. & l. 5. § 5. l. Pomponius 8. § 1. ff. famil. Erisc. Cepol. de seruit. Urban. prædior. cap. de columbar. 77.

c] d. § f. ræ, & d. l. naturalem § apium, & l. in laqueum 55. ff. h. t. l. 23. ff. ad L. Aquil. l. vn. in pr. C. de Venat. fer. lib. xi.

XII.

11. Inuentio est vel i. rerum natura communium, ut: in littore maris natarum, *a* quæ tamen antea in nullius bonis fuerunt, (secus, si sint casu, *b* aut in itinere *c* amissæ, aut lucri, metus, seu custodiae causa in fundo etiam alieno absconditæ, *d* aut tempestatibus causa è nauis ciectæ, *e* aut naufragio amissæ. *f*) Vel: 2. Thesauri, ab ignotis Dominis tempore vetustiori conditi, *g* & in loco vel re sua, siue fortuito, siue studio se, absque artibus tamen Magicis *h* reperti *i*

a] § Item lapilli. Inst. h. t. l. Item lapilli. 3 ff. de rer. diuis. l. 1. § 1. ff. de acquir. poss.

b] l. falsus 43. § qui alienum 4 ff. de furt. l. à tutore. 67. ff. ad Exhib.

c] § fin. Inst. h. t. l. 3. ff. de incend. ruin. & c.

d] l. nunquam 31. § 1. in fin. ff. h. t. l. thesaurus. 15. ff. ad exhib. l. peregrin. 44. ff. de acquir. possess.

e] § fin. Inst. h. t. l. qua ratione. 9. § fin. ff. h. t. l. 2. § fin. in fin. & l. 8. ff. ad L. Rhod. de iact. l. interdum. 21. § 2. ff. de acquir. poss. l. si quis. 7. ff. pro derel. l. falsus. 43. § pen. ff. de furt.

f] l.

f] l Pomponius 44 versic. Idem ait. ff h.t. l. interdum. 21. § 3 ff.
 de. acquir poss. l 3 in pr. ff. de incend ruin naufrag. & c.
 g] l vn. C de thesaur lib. x. d. l. nunquam 31. § 1. in pr. ff h. t.
 h] d. l vn C. de thesaur Lib x.
 i] § thesauros. Inst. h. t. d. l. nunquam 31. § 1 ff. h. t. d. l. vn. C de
 thes. Lib. x.

XIII,

Inuentus enim thesaurus adhibitis artibus Magi-
 cis in loco siue suo siue alieno, fisco adplicatur, a & in-
 uentor capitis poena punitur. b

a] d. l vn in pr iun & gl. in verb arte. C de thesaur. Lib x.
 b] l. nemo. §. C. de malef. & mathem l 3 ff ad L. Cornel de sicar.

XIV.

Inuentus autem fortuito, in loco seu re aliena, pu-
 blica, fiscali, ciuitatis, sacra vel relligiosa, inter inuen-
 torem & dominum loci æquali parte diuiditur. Data
 ad hoc opera in prædictis locis repertus, domino loci
 (ipso vel sciente, vel ignorante) debetur.

d § thesauros Inst h t. l. 63. § fin. in fin. ff. h. t. l. vn. in fin. C. de
 thes Lib x. l 3. § pen. Et ibi gl. verb. vindicaretur ff. de Iur. fisci.
 Imp. Leo Nouell. 51. circa fin. Imp. Frid. tit. quæ sint regal. in fin.
 in V. F.

XV.

Adiectio est vel concreta, vel discreta. Concreta, III.
 quæ fit per alluionem. Vt: si fluminis impetu ali-
 quid paulatim, ita vt intelligi nequeat, quantum quo-
 que temporis momento accesserit, fundo vel agro
 meo adijciatur, a & cum eo coalescat, siue vnitatem
 faciat, b.

a] l adeò 7. § 1. l. lacus. 12. ff. h. t. l. vicinus. 24. § fin. ff de aq.
 pluui l Rutilia. 69. ff. de contr. empt. § prætereà. Inst. h. t. l. 1. in fin.
 C. de alluion.

b] l. hoc amplius. 9. § Alfenus. 2. ff. de damn. inf. § quod si. In-
 stit. h.

lit. h. t. l. 7. § fin ff. h. t. arg. l. fundi 17. ff. de act. empt. & vend.

XVI.

Et, si flumen naturalem alueum dereliquerit: Qui fit eorum, qui propè flumen prædia possident: Novus autem alveus Iuris publici esse incipit.

§ quod si. 23. Inst. h. t. d. l. adeò. 7. § quod si. 5. l. 30. § 1. & l. 38. ff. h. t.

XVII.

Inundatio verò, quæ totum fundum occupat, ut nec fundi speciem, ita nec dominium mutat *a*, in tantum, ut liceat etiam res impetu fluminis ablatas ex alieno fundo vindicare *b*.

a] § alia sanè. 24. Inst. h. t. d. l. adeò. 7. § aliud. 6. ff. h. t. l. 30. § 3. ff. de acquir. poss.

b] l. hoc amplius. 9. § de his. 1. de dampn. inf. l. si quis. 4. § fin. ff. si cert. pet.

XVIII.

Discreta adiectio dicitur, cum ex partu seu fatura animalium, *a* vel ancillarum *b* nostrarum aliquid nobis procreatur.

a] § Item ea. 19. & § in pecudum 38. Inst. h. t. l. 2. & l. 6. ff. h. t. l. Idem Pomponius. 5. § Idem 2. ff. de rei vind. l. 48 § fin ff. h. t. l. equis. 8. & l. in pecudum 28 ff. de usur. l. vetus. 68. § 1 ff. de usufr.

b] l. in his. 66. § mancipio 3. ff. sol. matrim. l. fin. ff. h. t. l. partum. 7. & l. incivile 12. C. de rei vind. l. questum. 91. § fin ff. de leg. 1.

XIX.

Vel Insula: Quæ si sit nata in mari, fit occupantis, *a* quò ad dominium scilicet & proprietatem, non quò ad Iurisdictionem, *b* In flumine verò nata, fit eorum, qui propè flumen prædia possident, *c* quò ad dominium: Secus quò ad Iurisdictionem, quæ ad dominum

num

num territorij spectat, & possessionem, quæ in adprehendentem transit.

a] *Insula 22 Inst h t. d l. adeo. 7. § insula 3 l 1 § 1 ff de ad.quir. poss.* b] *l insula, Et ibi gl. ff. de iudic. arg l 30 ff. ad municip. Ce. poll. de seruit. rust. prædior. cap. de mari 26 n. 14. Kling. d § insula 22. Inst h t. Ves. d. § insula. n. 1.* c] *d. § insula d. l. adeo. 7. § 3 l. inter eos 29. l. pen. § 2. ff. h t. l 1. § 6 in fin. ff. de flumin.*

XX.

Porro, omne legitimo bello contra hostes a suscepto captum, capientium fit, b siue sit res mobilis, siue liber homo c, de iure veteri. Hodiè etiam Turcæ & Sarraceni d.

III.

a] *l hostes 24. ff. de capt. & postlim. reuers. l. hostes 118 & l. quos nos 234. ff. de V. S.* b] *§ Item ea 17 Inst h t l. naturalem. 5 § fin. & l. adeo. 7. in pr. & l. transfugam 51. § 1 ff. h. t. l. si quid 28. ff. de capt. l 1 § 1 ff de ad.quir. poss.* c] *d. § Item ea 17. Inst. h. t. § 3. Inst. de iur. person. l. hostes. 24. in fin. & l. 28 in fin. ff. de capt. l. pupillus 239. ff de V S l. 4 in fin. ff de stat. hom.* d] *Alciat d l hostes. 118 ff. de V. S. Myns. d. § Item ea. Inst. h. t. n. 4.*

XXI.

Immobiles autem res vel fisco adplicantur, vel Impp. arbitrio permittuntur, Qui eas nonnumquam benè meritis militibus aut veteranis in præmia adsignarunt. Vnde Feudorum origo manasse videtur.

text. est in l si captiuus. 20. § 1 ff de capt. l item 15. § 2 ff. de rei vind. l. Lucius. 11 ff. de ruit. l. si quis pen. § simili. 1 C. de dona. l. in agris 16. ff h. t. l. is qui prædam 13 ff. ad L. lvi peculat.

XXII.

Et hodiè, seruitute inter Christianos sublata, in locum eiusdem captiuitas successit, qua obstringuntur captiui ad præstandam victori pecuniam seu λύτρον, quo recedendi veniam impetrent, a sub pœna nominis & famæ, quæ etiam vitæ æquiparatur. b

B

a] Myns.

a] *Myns. § Item ea. Inst. h. t. Alc. d. l. hostes 118. ff. de V. S. Damhaud in prax. crimin. cap. de bell. n. 7. s.*
b] *arg. l. iniusta. 9. ff. de manum. vind. l. s. § 2. in fin. ff. Quod met. caus.*

XXIII.

V. Artificio & industria specificationis, species ex aliena materia facta, ad priorem illam rudem materiam reduci si potest, ad priorem etiam dominum redit: a si minus, fit specificantis, quando videlicet ille fuit in bona fide, b & suo nomine fecit. c Secus, si fuit in mala fide. d

a] *§ Cum ex aliena, 25. Inst. h. t. d. l. aded. 7. § cum quis. 7 l. in omnibus, 24. l. lacus 12. § 1. ff. h. t. l. quesitum. 78. § 4. in fin. ff. de leg. 3.*
b] *d. § cum ex aliena 25. & ibi gl. verb. ab aliquo.*
c] *d. l. aded. 7. § cum quis 7. in pr. l. quidquid 27 § 1. & l. 25. ff. h. t.*
d] *l. de eo 12. § si quis. 3. ff. ad exhib. arg. l. 49. § 1. ff. de rei vind.*

XXIV.

Huc refertur etiam (licet minus propriè) scriptura, quæ chartæ cedit a, tamquam basi & fundamento, sine quo esse nequit. b

a] *§ litteræ. 34. Inst. h. t. l. qua ratione 9. § 1. ff. h. t. l. in rem 23. § 3. ff. de rei vind. l. 3. § pen. ff. ad exhib. Caius lib. Instit. 2. tit. 1. § Item regulariter. ver. sic. 5.*
b] *d. l. in rem § sed & id. 3. in fin. arg. l. qui domum 50. ff. ad L. Aquil.*

XXV.

Dominus tamen chartæ, priusquam eamdem recipiat, scripturæ impensas solvere tenetur, si videlicet scribens fuit in bona fide: a Quæ in his iuris naturæ seu gentium acquirendi modis præcipuè requiritur. b Secus, si in mala c.

a] *d. § litteræ Et ibi gl. verb. bona fide Inst. h. t. d. l. qua ratione 9. § litteræ 1. ff. h. t.* b] *Myns. § cum in aliena Inst. h. t. n. s. & 14.*
c] *l. domum 5. C. de rei vind. arg. l. cuius per errorem 53. ff. de R. I. gl. d. § litteræ. verb. bona fide. Inst. h. t.* Contra

XXVI.

Contrarium verò statuitur in tabula, quæ cedit pi-
cturæ, tamquam pretiosiori & potiori, & quam domi-
nus eiusdem à possidente bona fide non recipit, nisi pi-
cturæ pretium soluat. Si enim sit malæ fidei possessor,
idem Iuris est, quod in scriptura.

*§ si quis 35 Inst. h. t. d. l. qua ratione. 9. § sed non. 2. d. l. in rem. 23
§ 3. & seq. ff. de rei vindic.*

XXVII

Adnumeratur itidem huic acquirendi modo Ac-
cessio, quæ fit, cum quis rei suæ, eius augendæ aut ex-
ornandæ causa, quid adiungit vel annectit, Ut: si alie-
nam purpuram vesti meæ intexam, cedit illa vesti *a*
tamquam accessorium principali, *b* & c. Secus autem,
si vestis sit accessoria *c*.

*a] ff si tamen 27. Inst h. t. fac. l. 26. ff Proculus 1 ff h t
b] c. accessorium, de R. l. in 6. l. & si non sunt, §. perueniamus,
in fin. cum ff. seqq. & l. seq. ff. de aur. arg. & c leg. l. in rem 23.
ff 5. in pr. ff de rei vind.
c] secundum gl. d. ff si tamen. verb. pretiosior. Inst. h. t.*

XXVIII.

Confusio specierum diuersi dominij fit, cum res
in propria substantia non manent: Et mixtura, quan-
do pristina & materia & forma remanet.

74

*§ quod si partim. 26 Inst h. t. l. Idem Pomponius 5. § idem. 1 ff de
rei vind.*

XXIX.

Hæc vtraq; aut voluntaria est, aut fortuita. Et vo-
luntaria quidem, ratione vel vtriusq;, & est res com-
munis, *a* Vel vnius tantum, qui fuit in bona fide, *b* &
cedit eidem, cum & operam suam, & partem materiæ
præstiterit *c* Cum refusione tamen interesse domino
partis materiæ, *d* si res videlicet separari nequeant. Si
enim separari, & ad pristinam causam reduci possunt,
dominij natura non est immutata, sed quælibet res ad
priorem dominum redit. *e*

B 2

a)

a] § si duorum 28 & § quòd si frumentum. Inst h.t d.l. p. adeò 7.
§ voluntas 8. l Idem Pomponius. 5. ff. de rei vind. l. si quis 29. in
pr. ff comm diuid.

b] arg. de eo 12. § si quis. 3. ff. ad Exhib.

c] § quòd si partim. 26. in fin Inst h.t. l. quidquid. 27. § 1 ff. h.t.

d] text. est in l. in rem. 23 § Item quacunq; ff de rei vind.

e] d l. Idem Pomponius. § 1. l lacus. 12. § 1 ff. h.t.

XXX.

In fortuita confusione, pro rata quantitate rerum cuiusq; fit rerum confusarum communio: a In fortuita commixtione autem, cum nec specificatio, nec rerum confusio fiat, dominium neutrius immutatur b

a] § si duorum 28. in fin Inst h.t. d.l. adeò 7. § sed etsi. 9 l. Marcellus 3. § Pomponius 2. ff. de rei vind.

b] § quòd si frumentum 28 Inst. h.t. d.l. Idem Pomponius. & d. l. in rem. 23. § 5. versic. at in his. arg. l. rerum. 30. § fin. ff. de vsucap.

XXXI.

VII.

Iure soli is, qui in solo suo ex aliena materia ædificat fide bona, dominus quidem ædificij fit, domino tamen materiae ad æstimationem eiusdem in simplum tenetur. a Quod si in mala fide fuit, contra eum actio de tigno iniuncto, ad exhibendum, rei vindicatio, furti actio, & condictio furtiua competit. b

a] arg. l. in rem 23. § in omnibus. 4. ff. de rei vind. arg. l. de eo. 63 ff. de donat int. vir. & vxor. Oldendorp. class 7 act. 6.

b] § cum in suo. Inst. h.t. Et gl. ibid. verbb de tigno iniuncto d. l. adeò 7. § cum in suo. 10. ff h.t. l. gemma 6 ff. ad Exhib. d. l. in rem § tignum. 6 l. 1. § fin. & l. fin. ff. de tigno iniunct. l. qui res 98. § aream. 8. in fin. ff. de solut.

XXXII.

Ille autem, qui in solo alieno ex sua materia ædificat, si

cat, si quidem id sciens faciat: Quamuis materiam etiam domino soli donasse praesumatur: a Aedificium tamen, si absque dispendio areae domini potest, tollere non prohibetur b Quod si ignorans, ac ita bona fide aedificauerit, aedificium, tolli si nequeat, c solo quidem cedit, dominus tamen materiae impendia recuperat. d

a] § Ex diuerso Inst. h. t. d. l. adeo. 7. § Ex diuerso. l. 2. in pr. C. de rei vind. l. cuius per errorem ff. de R. I.

b] l. Iulianus 37. ff. de rei vind. l. domum 5. in fin. C. eod.

c] l. sin autem 27. § in rem 5. ff. eod.

d] v. certe illud. Inst. h. t. d. l. adeo 7. § Ex diuerso. 12. l. sin autem 27. § in rem. 5. l. in fundo. 38. ff. de rei vind.

XXXIII.

Diruto tamen aedificio, siue in solo suo, siue alieno, siue bona, siue mala fide aedificatum sit, ex aequitate, quae rigori iuris merito praefertur, a dominus materiae eandem vindicat, & ad exhibendum de ea agit, duplo, & quod eidem inest, simplo nondum videlicet adsecuto. b

a] l. placuit. § C de iudic.

b] d. § Cum in suo. in fin. Inst. h. t. d. l. adeo 7. § Cum in suo. 10. in fin. d. l. in rem 23. § in. § l. 59. in fin. ff. de rei vind. l. 2. C. eod.

XXXIIII.

Huc spectant etiam implantatio & satio, quae itidem solo cedunt, a postquam in eodem radices egerint: b In tantum, vt arbor, aut planta, lapisue in confinio positus, & in utroque fundo radices agens, communis fiat. c

a] § si Titius & § qua ratione. Inst. h. t. d. l. adeo. 7. § in. Et gl. in d. l. adeo. 7. § cum in suo, verb. in aedificatur. l. qua ratione 9. in pr. ff. h. t. l. qui scit. 25. ff. de usur.

b] d. l. adeo 7. § in. § l. sed si meis. 26. ff. arbor. 2. ff. h. t. l. si quis sciens.

sciens 11. C. de rei vind. l. Idem Pomponius 5. § 3 ff. eod. l. hoc amplius 9. § Alfenus ff. de dam. inf
c) d. si Titius, in fin. d. l. aded. 7. § fin. in fin. l. 8. § 1 ff. h. t. l. illud 83 ff. pro soc. l. arbor. 19 in pr. ff. comm. diuid.

XXXV.

Idem tamen Iuris est in plantatione & satione, quod fuit in ædificatione: Ita, vt si illæ bona fide fiant, pretium seu impensæ repetantur, & dominus soli eadē soluere recusans, exceptione doli mali repellatur.
d. qua ratione, Inst. h. t. d. l. qua ratione. 9. in pr. ff. h. t. d. l. si quis 11. in fin. C. de rei vindic.

XXXVI.

VIII.

Præterea, bonæ fidei possessor ex re aliena iusto titulo, bonæ fide, quæ pro dominio est, a possessa, qualescunq; fructus, antè euictionem & litis contestationem, b etiam per quemlibet alium à solo separatos, c tamquam finem possessionis, d lucratur. V usufructuarius non nisi perceptos. e

a) l. bona fides. 136. ff. de R. I. l. bonæ fidei. 109. ff. de V. S. arg. l. si fur. 32. § 1. ff. de vsucap.

b) l. qui scit. 25. § fin. verb. quamdiu Euietus ff. de vsur. l. bonæ. 48. verb. interim ff. h. t. l. 1. § 1. C. de petit. hæ. ed.

c) l. 48 ff. h. t. l. si fructuarius. 13. in fin. ff. Quibus mod. vsusfr. & c. l. qui scit. 25. § 1 in fin. ff. de vsur.

d) d. l. 48 ff. h. t. l. 2 in fin. C. si quis ignor. & c.

e) § is verò, in pr. Inst. h. t. l. in singulos, 8 in fin. ff. de ann. leg. d. l. si fructuarius. 13. d. l. qui scit 25. § 1 versic. præterea.

XXXVII.

Eadem etiam ferè in colono locum habent: Nisi, quòd fructus, à quocunq; percepti vel à solo separati fuerint, coloni fiunt a: V usufructuarij non, nisi ab ipso tantum, aut ab alio ipsius nomine percepti seu à solo
sepa-

separati. *b* Et, quod fructus pendentes numquam transmittuntur ad heredem fructuarij; *c* nonnumquam tamen ad heredem coloni. *d*.

a] *l. si apes. 26. § 1. l. cum qui. 14. § 2. l. si quis. 52. § 8. l. fullo. 82. § 1. ff. de furt. d. l. qui scit. 25. § 1. versic. præterea, in fin. ff. de usur.*

b] *l. quod quis. ff. de R. I. l. arboribus. 12. § Iulianus 5. ff. de usufr. d. l. 13. ff. Quibus mod. ususfr.*

c] *§ finitur. Inst. de usufr. § is verò. 37. Inst. h. t. l. in singulos. 8. in fin. ff. de ann. leg. d. l. qui scit. 25. § 1. versic. præterea.*

d] *§ fin. Inst. de locat. & cond. l. viam. 10. Locat.*

XXXVIII.

Fructus autem vel naturales, quos natura sua spontè producit *a*: Vel industriales, in quibus industria & cura hominum etiam interuenit *b*: Vel ciuiles, qui ex prouisione hominis propter rem percipiuntur *c*: vt: Usuræ, pensiones &c. dici consueuerunt.

a] *l. fructus. 45. in fin. ff. de usur. l. pratam. 31. ff. de V. S.*

b] *l. bonæ. 48. ff. h. t. gl. l. Et ex diuerso 36. verb. non habendam, ff. de rei vind.*

c] *l. ancillarum 27. ff. 1. § l. mercedes. 29. ff. de hered. petit. l. 39. § 1. ff. de leg. 1.*

XXXIX.

Possidens itaq; bona fide & iusto titulo, re Euita & lite contestata tenetur restituere omnes fructus, exstantes *a*, pendentes *b*, siue naturales, siue industriales, tamquam fundi partem *c*, & perceptos *d*, sed nondum consumptos. Hos enim lucratur, nec tenetur ad æstimationem eorumdem *e*, nisi in causa hereditatis, in quantum videlicet factus est locupletior *f*.

a] *l. coram. 22. C. de rei vend.*

b] *l. 22. § 4. ff. § in fraud. credit.*

a] *l.*

c] d. l. 25. § 6. l. si servus bi § 8 ff. de furt. l. fructus. 44. ff. de rei vind.

d] d. l. si fraudator. 25. § 4. ff. quæ in fraud. cred. l. sed & 4. § 2. ff. fin. regund.

e] d. l. sed & 4. § 2. in fin. ff. fin. reg. l. quæsitum. 40. in fin. ff. h. t. § 2 Inst. de offic iud.

f] l. illud 40 § 1 in fin. ff. de hæred. petit. l. 1. § 1 C. eod. l. 2. § 9. ff. de hæred. vend.

X L.

Quemadmodum verò de non perceptis antè litem contestatam excusatur: Ita post litem contestatam etiam de ijs, quos percipere potuit tenetur: *a* Incipiendo scilicet ab eo die, quo lis in iudicium deducta est. *b* Quoniam post litis contestationem illicò incepit malæ fidei possessor esse. *c*

a] d. § 2 Inst. de offic. iud. d. l. 1. § 1 C. de pet. hæred. arg. l. generaliter 78 ff. de R. I. l. si natus. 62. § 1. in fin. ff. de rei vind. l. 2. C. de fruct. & lit. expens.

b] l. 1 § 1. & l. 2. C. de petit. hæred. l. 2. C. de fruct. & lit. exp.

c] l. item. 20 § 11 & l. sed & 25. § 7. ff. de hæred. petit.

XLI.

Malæ fidei possessor indistinctè, omnes fructus *a*, pendentes *b* exstantes *c* perceptos, siue sint consumti, siue non *d*, & eos, qui percipi potuerunt *e* restituere tenetur, quamvis etiam titulo possideat, in certis videlicet casibus *f*

a] l. si fundum. 17. & l. certum. 22 C. de rei vind. l. 2. C. si quis ign. & c. l. qui scit. 25 ff. de usur.

b] d. l. si fraudator 25. § 4. & 6. ff. quæ in fraud. Cred.

c] l. si pignore 22. § 2 ff. de pign. act.

d] d. l. si pignore. 22. § 2. § si quis à non domino. 36 versic. Ei verò. Inst. h. t.

e] d. § 2 Inst. de offic. iud. l. ait prætor. 10 § 20. ff. quæ in fraud. Cred. l. sed & 12 ff. quod met. caus. l. 1. § 1. in fin. C. de petit. hæred.

red l. 1. in fin. C. de fid. & Iur. hast. Lib. x. l. domum. 5 C. de rei
vind l. 5 ff. si cert. pet. l. fructus. 33. l. si nauis 62. § 1 in fin ff.
de rei vind. l. sed & 25. § 4. ff. de her. pet. l. generaliter. 78 ff.
de R. I.

f) de quibus gl. § si quis à non domino, verb. cogitur. Inst. h. t. gl.
l. sed & partus ff. quod met. caus. gl. l. si fundum. verb. percepis-
se. C. de rei vind.

XLII.

Impensas tamen vtilis & necessarias in rem alie-
nam factas, tam bonæ quàm malæ fidei possessor repe-
tit a. Eas videlicet, quas in colligendis fructibus fecit b
& quibus res illa locupletior facta est c; cum neminem
alterius iactura locupletari deceat d

a) l. planè 38 & l. si quid. 31. § 2 & 3 ff. de hered. pet. l. ait præ-
tor. 10. § 20. ff. quæ in fraud. cred. l. domum. 5 C. de rei vind. l.
fructus 4. § 1. & l. 6 § fin. ff. de oper. seru. l. 1. C. de fruct. & lit.
expens. Clar. lib. sent. 4. quæst. 88. in pr.

b) l. si à domino. 36. § 5. ff. de hered. pet.

c) l. planè. 38. in fin. ff. de her. pet. l. sumtus 48. in fin. ff. de rei
vind. l. si pupilli. 6. § 3. in fin. ff. de neg. gest.

d) l. si quis 17. § 4. in fin. ff. de instit. act. l. Iure 6 § 2 in fin. ff. de
Iur. dot. l. 14. ff. de condict. indeb. l. Iure natura. 206 ff. de R. I. c.
locupletari. 48. de R. I. in 6.

XLIII.

Porro, fructuum adpellatione omnis generis fœ-
tus, animalium quoq; , præter ancillarum tamen par-
tum, continetur.

l. in pecudum 28. § 1. ff. de usur. l. sequitur. 4. § lana. 19. ff. de v-
sucap. § in pecudum 38. Inst. h. t. l. vetus 68. in pr. & § 1. ff. de
vsufr. l. ancillarum 27. in pr. ff. de hered. pet.

XLIV.

Traditio deniq; præcedente iusta causa domini-
um transfert a, aliàs non: Cùm non videatur traditum,
habere quod nequeas b.

IX

C

a) b.

a) l. numquam 31 ff. h. t. b) l. ratio 3 ff. de act. emt. & vend. l. qui concubinam 29. § 3. ff. de leg. 3 l. non videtur 22 ff. de acquir. poss.

XLV.

Requisita eius quò ad tradentem sunt: Vt 1. sit dominus rei traditæ, & illius liberam alienandi facultatem habeat, a non maritus, quantum ad vxoris bona, b non tutor, quò ad res pupilli, nisi ex iudicis arbitrio, c & c. Et 2. vt habeat voluntatem ac scientiam, d nec non 3. iustam transferendi causam, siue illa vera, siue putatiua sit e

a) l. traditio 20. in pr. & § 1 ff. h. t. l. nemo plus 54. ff. de R. I. c. nemo potest, de R. I. in 6. § per traditionem Inst. h. t. l. alienatio 67. ff. de contrah. emt.

b) in pr. Inst. quibus alien. lic. vel non. l. dotalem 16 ff. de testam. milit. l. vnic. § & cum lex. pen. C. de rei vxor. act. l. lex Iulia 4. ff. de fund. dot.

c) l. 1. § 2. & l. magis. 5. § non passim. 9. & § seq. ff. de reb. eor.

d) l. semper 60. ff. de R. I. l. quis saxum 6. ff. de donat. l. si ego. 18. ff. si cert. pet. l. minus. 2. in fin. C. de acquir. poss. l. si procurator. 35. ff. h. t.

e) l. numquam. 31. & l. cum in corpus 36 ff. h. t.

XLVI.

Requisita quò ad rem ipsam sunt, vt sit & 1. talis, quæ alienari & alterius dominio subijci possit, non sacra, sancta, religiosa, non liber homo, a & c. Et: 2. Corporalis. In incorporalibus etenim patientia domini, aut introductio in possessionem loco traditionis habetur. b

a) § sacra. Inst. h. t. l. in tantum 6. § sacra. ff. de rer. diuis. & qual. l. sed Celsus. 6. ff. de contrah. emt.

b) l. quotiens, fin. ff. de seruitut. l. 6. § 2 ff. si seruit. vindic. l. omnium, 3. ff. de vsufr. l. si ego, u § 1. ff. de pub. in rē. act. l. seruus. 43. § 1. ff. h. t. Spec. de Emt. & vendit. § 1. versic. tradere n. 6.

Rei

XLVII.

Rei venditæ autem hoc singulare est, vt domini-
um vel traditio eius non transferatur, nisi pretium nu-
meratum, aut aliàs venditori satisfactum sit: *a* In tan-
tum, vt etiam soluta pretij parte, pro pignore res ta-
men retineri possit. *b* Quod secus est, si emtoris fidem
venditor secutus fuerit. *c*

a] § *Venditæ*. 24. *Inst. h. t. l. si pater. 8. in fin. C. de act. emt. l. si
seruus. 57. ff. de adili. ed. l. quod vendidi 19. ff. de contrab. emt.
l. vt res. 53. ff. eod. l. procuratoris 5. § pen. ff. de tribut. act.*

b] *l. Iulianus. 13. § offerri. 8. ff. de act. emt. l. hereditatis. 22. ff. de
hered. vend.*

c] *d § venditæ, in fin. d. l. 19. ff. de contrab. emt.*

XLVIII.

Traditionem itidem vel veram, vel fictam poni-
mus. Veram quidem, cum res corporales de manu in
manum tradantur, *a* aut si propter ponderis magnitu-
dinem moueri nequeant, oculis accipientium subijci-
antur. *b*

a] *§ per traditionem. 41. Inst. h. t. b] l. 1. § pen. ff. de acquir. poss.*

XLIX.

Fictam verò, quæ fiat in personam, vel incertam,
vt: per iactum missiliorum, *a* vel certam: Et hanc aut
cogitatione: Cum ex alia causa antehac traditio facta,
ad instans negotium accommodatur. *b* Aut nota seu
symbolo, vt: traditione clauium apud horreum vel
cellam facta, *c* consignatione trabium, *d* instrumenti
traditione, *e* &c.

a] *§ hoc amplius. 46. Inst. h. t. l. qua ratione. 9. § pen. ff. h. t. l.
si id. 5 § 1. ff. pro derel.*

b] *§ Interdum. 44. Inst. h. t. d. l. qua ratione. 9. § interdum. l. si ser-
uus. 21. § 1. ff. h. t. l. 9. § 1. & seq. ff. de public. in rem act. l. si
rens*

C 2

rem, 62. in pr. ff. de Euct. l. possideri. 3. § 20. ff. de acquir. poss. l. singularia. 15. ff. si cert. pet.

c] § Item si quis. 45. Inst. h. t. d. l. qua ratione. 9. § 6 d. l. 1. § pen. in fin. ff. de acquir. poss. l. clauibus 74 ff. de contrah. emt.

d] l. quod si. 14. § 1. in fin. ff. de peric. & comm. rei vend.

e] l. 1. C. de donat. l. seruum 44. § 5. ff. de leg. 1.

L.

Atq; hi sunt potiores Iuris gentium modi. Modorum autem Iuris ciuiliſ duo qualiſ genera conſtitui poſſunt, quorum altero res ſingulae, vt: Vſucapione, Donatione, Legatiſ, &c. Altero res multaſ ſimul per vniuerſitatem acquiruntur: ſucceſſione puta, bonorum poſſeſſione, adrogatione, &c. De quibus omnibus infra ſuis lociſ ſpeciatiſ dicetur.

Vſes. in par ff h t. n. 10. § fin. in fin. Inst. de vſ & habit. gl. l. 1. ff. h. t. verb. ciuitatiſ noſtrae.

L I.

Materia dominiorum conſiſtit propriè in omnibus rebus corporalibus, a^a iſſ tamen, quaſ in commercium & dominium noſtrum cadere poſſunt, non ſacriſ, ſanctiſ, relligioſiſ, b &c.

a] l. ſeruus. 43. § 1. ff. h. t. l. poſſideri. 3 in pr. ff. de acquir. poſſeſſ. l. ſequitur. 4. § 27. in fin. ff. de vſucap.

b] § nulliſ Inst. de rer. diuiſ. l. in tantum 6. § ſacrae 2. ff. eod.

L II.

Forma acquirendi plerunq; fit & animo & corpore copulatiue, a in pleriq; Iuris gentium modiſ: Nonnunquam ſolo animo, b vt, aditione hæreditatiſ. Item, ſi poſſideamus per procuratorem, aut alium, nobiſ volentibuſ: c nonnunquam abſq; animo & corpore, vt: per ſeruos, nobiſ inuitiſ, & vetantibuſ etiam. d

a] l. poſſideri. 3. §. 1. & l. 8 ff. de acquir. poſſ. l. ferè. 153. ff. de R. I. b] § poſſidere. 5. Inst. de interd.

c] l.

c] l. 1. § pen in pr ff. de acquir. poss. l. si procurator. 13. & l. traditio 20. § fin in fin. l. ea quæ 53. ff. h. t.
d] l. etiam 32 ff. h. t. l. seruus 62. ff. de V. O. § Item nobis. 3. Inst. per quas pers. nob. acquir.

LIII.

Finis dominiorum est pax & tranquillitas publica, cum incertitudo eorum lites & discordiam pariat.
l. 77. ff. 20. in fin. ff. de leg. 2. l. 1 ff. de vsucap.

LIV.

Effectus duo potiores numerantur, 1. perfecta in rebus, quarum quis copiam habet, dispositio. Rei enim suæ quilibet moderator & arbiter est a Et 2. Rei vindicatio, qua dominus rem suam ab alio repetit b

a] l. si dominus. 2. versic. Dominorum ff. de his qui sunt sui vel alien iur. l. in re mandata 21 C. mand.

b] l. in rem. 23. ff. de rei vind. § omnium in fin. Inst de act.

LV.

Ad finia dominio dicuntur: 1. Quasi dominium a, quod habet is, qui accepit rem bona fide per ignorantiam ab eo, qui non est verus dominus. Aut is, qui per iniustam causam, dolum puta, violentiam, &c. rem amisit, & eandem actione aliqua petere vel repetere potest. b Et 2. Ius in re, quod habet creditor in pignore, c usufructuarius, & similes, &c.

a] Myns in rubr. Inst. h. t. n. 24. Kling. in rubr. Inst. eod. n. 6.

b] l. id apud 143. ff. de V. S. l. is qui. 15. ff. de R. I. non videtur 22. ff. de acquir. poss. l. rem in bonis. 52. ff. h. t.

c] § Contra autem. 1. Inst. Quibus alien. lic. vel non. l. non est no. num. 46. ff. h. t. l. si conuenit 4. ff. de pig. act. l. vetustissimam. 3. § 1. C. de iur. domin. impetr. l. qui pactus. 1. C. de pact. pign. l. quæ specialiter. 9. C. de distract. pign.

LVI.

Contraria dominio ponimus: Rapinam, furtum, rerum omnium communionem, tanquam matrem seditionum, ^m &c. Res extra patrimonium nostrum: sacras, sanctas, relligiosas, ^m &c. Et illas, quæ de minium perimunt ac tollunt: Traditionem puta, vsucapionem, &c. Quæ omnia suis locis plenius attingentur.

a] l. 77. § 20. in fin. ff. de leg. 2.

b] l. 1. § 2. & l. in tantum 6. § sacra. ff. de rer. diuis. &c.

QVÆSTIONES.

I.

An venatio sit fructus fundi, & ita vsufructuario etiam competat? Concludimus, quòd sic.

II.

In dominio transferendo an præsentia & traditio rei requiratur? Et respondemus. Quòd ita.

F I N I S.

Ad præsidem virum clarissimum Dn.

ELIAM GVLIELMVM BODINVM

J. V. D.

*D*ifferis ex Legum titulis clarissime Legum
Doct̃or, & est titulo res ea digna tuo.

*E*st aliquid, Legum perplexam nosse medullam,
Maius at est alios hanc docuisse decus.

Joachimus Petri F. Hofmann.

Leipzig, Diss., 1593/1619

ULB Halle

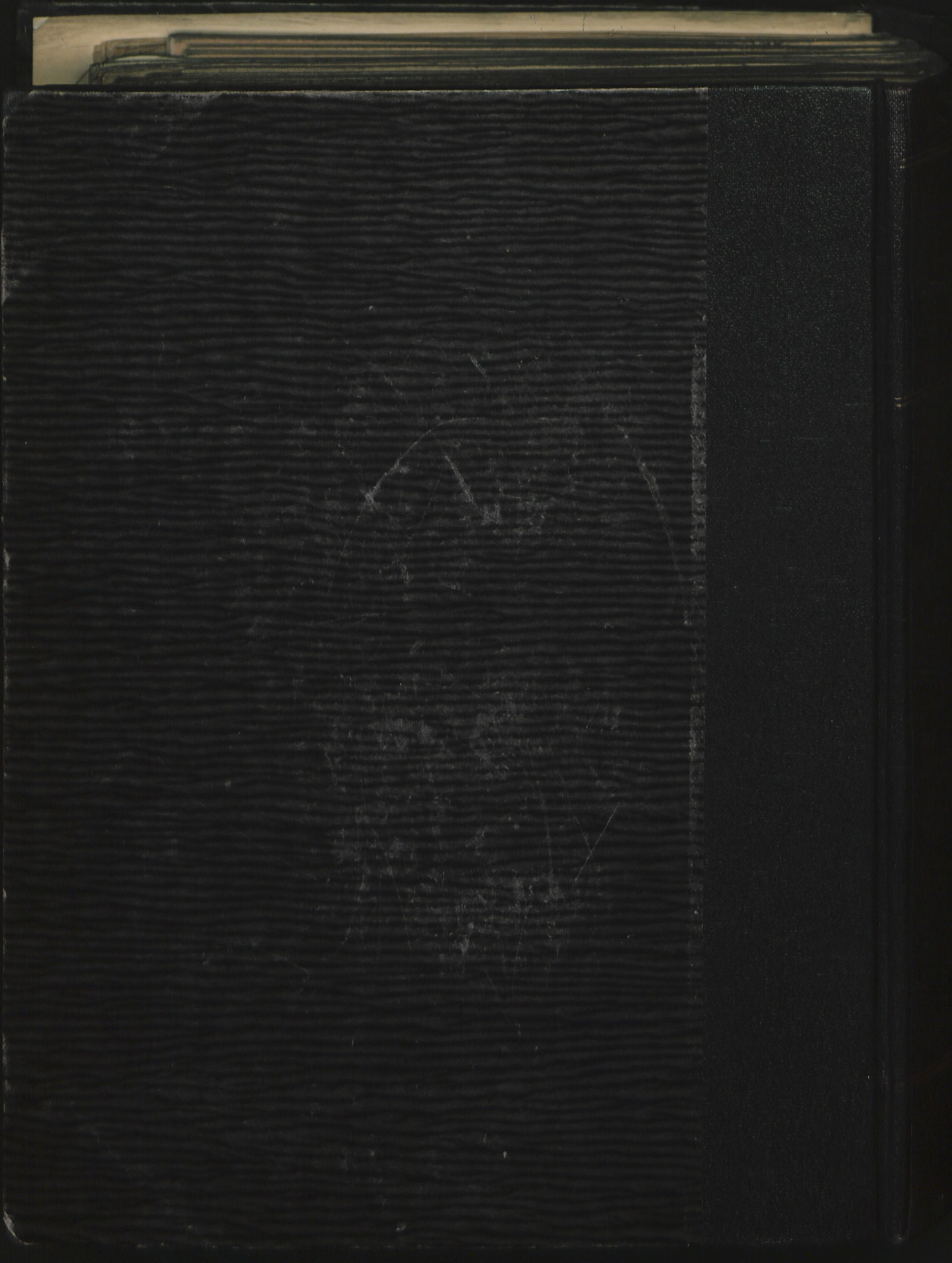
3

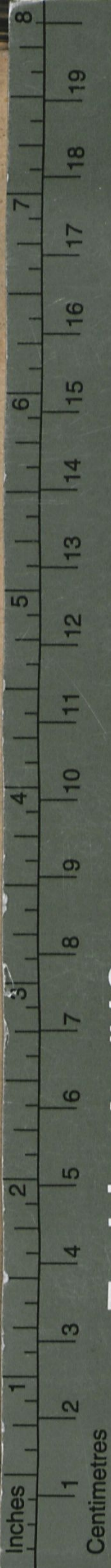
004 954 793

V. 17

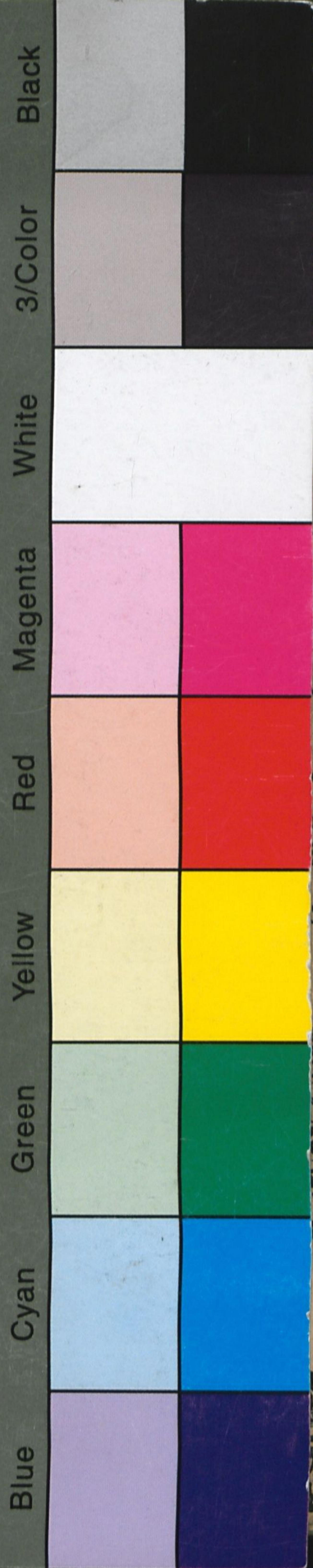

B.I.G.

Farbkarte #13

1593

12
1

rendo rerum
inio:

ATIO III.

uam
ratia cœlesti:
issimi viri, Domini
V L I E L M I
N I I. V. D.

ebat
ETRI F. Hofmann
mundurorum:
e ixbris.

SALVTIS
XCIII. V: CL:
Müfar, Ocello
DNO
M. Samüeli Rein
harto.
Dno & Patrono
Suo Col.
Exhibet
Joachim Petri F.
Hofmann

3.

